

GAZETA LWOWSKA.

Z Dodatkiem tygodniowym i Dziennikiem urzędowym codziennym kosztuje w prenumeracie: Bez poczty: kwartalnie 3 złr. 45 kr., miesięcznie 1 złr. 20 kr. Z pocztą: kwartalnie 4 złr. 30 kr., miesięcznie 1 złr. 35 kr. — Inscrycja od wiersza w półkolumnie (drukem garmont) po raz pierwszy 4 kr., następnie po 2 kr. m. k.

PRZEGLĄD.

Monarchya austryacka. — Anglia. — Francya. — Niemce. — Prusy. — Rosya. — Egipt. — Doniesienia z ostatniej poczty. — Wiadomości handlowe. — Kronika.

MONARCHYA AUSTRYACKA.

Rzecz urzędowa.

Wiedeń, 18. stycznia. Dnia 19. stycznia 1853 wyjdą w c. k. nadwornej i rządowej drukarni w Wiedniu i będą rozestane wszystkie zaległe podwójne wydania LXXII. zeszytu powszechnego dziennika rządowego ustaw państwa z roku 1852.

Zeszyt ten zawiera pod Nr. 250. Patent cesarski z dnia 3. grudnia 1852, którym dla krajów koronnych Austrii powyżej i poniżej Anizy, Salzburga, Styryi, Karyntyi, Krainy, Gorycyi, Gradyski, Istrii, Tryestu, Tyrolu z Vorarlbergem, Czech, Morawii, Szlązka, Galicyi z Krakowem i Bukowiną wydano nową ustawę leśną i począwszy od 1. stycznia 1853 w użycie wprowadzono.

Sprawy krajowe.

(Zniesione najwyższym dekretem ministerium kultury krajowej i górnictwa.)

Wiedeń, 19. stycznia. Dla ułatwienia kierunku spraw postanowił Jego c. k. Apostolska Mość, najwyższem własnoręcznem pismem z dnia 17. b. m. znieść ministerium kultury krajowej i górnictwa, i należące do jego zakresu sprawy poruczyć części ministrowi spraw wewnętrznych, części ministrowi finansów.

Na mocy tego najwyższego dekretu raczył Cesarz Jego Mość ministra kultury krajowej i górnictwa, Ferdynanda *Thimfeld*, od jego dotychczasowej służby łaskawie uwolnić, wyraził mu przy tej sposobności zupełne uznanie gorliwości, z jaką się swemu powołaniu oddawał, i w oznakę tego uznania, nadał najłaskawiej c. k. order żelaznej korony pierwszej klasy.

Minister finansów *Baumgartner* otrzymał równocześnie najwyższe polecenie objąć kierunek ministerstwa kultury krajowej i górnictwa w stanie, w jakim teraz istnieje, jednak w porozumieniu z ministrem spraw wewnętrznych przedłożyć jak najspieszniej propozycje względem podziału i wykonywania spraw — przyczem to ma być zasadą: że przedmioty rzezonego ministerium, o ile się odnoszą do agronomii i leśnictwa, należy przydzielić ministrowi spraw wewnętrznych, administracyę lasów w dobrach państwa i funduszowych znowu tak jak dawniej władzom, zajmującym się administracyą dóbr namienionych, a kierunek górnictwa ministrowi finansów.

(W. Z.)

Wiedeń, 19. stycznia. Jego c. k. Apostolska Mość raczył najwyższem własnoręcznem podpisanym dyplomem c. k. ministerjalnego radcę w ministerium sprawiedliwości, Ignacego Dawida *Stroynowskiego*, jako kawalera cesarsko-austriackiego orderu Leopolda, stosownie do statutów tego orderu, wynieść najłaskawiej do stanu rycerskiego Cesarstwa Austriackiego.

(W. Z.)

(Pomnik na cześć Jego cesarzew. Mości Arcyksięcia Karola.)

Wiedeń, 19. stycznia. Pamięć spoczywającego w Bogu Jego cesarzewiczowskiej Mości Feldmarszałka Arcyksięcia *Karola* jest jednym z najświetniejszych i najzaszczytniejszych wspomnień naszego dostojnego domu cesarskiego i austriackiej armii. Rzadkie cnoty, wysokie zasługi i zwycięskie bitwy okrywają chwałą tę bohaterką postać w pamięci społeczeństwa i przyszłych pokoleń.

Jego c. k. Apostolska Mość, chcąc tym uczuciom uszanowania i uwielbienia nadać trwały wyraz, raczył nakazać wystawienie monumentu dla dostojnego Księcia i naczelnego Wodza.

Będzie to kolosalny posąg z brązu, przedstawiający jeźdźca na koniu, którego postument będą zdobić trofeje zwycięstw Arcyksięcia.

Referent dla spraw sztuki w ministerium oświecenia hrabia *Thun* jest upoważniony z najwyższego rozkazu zawrzeć ugodę z rzeźbiarzem *Fernkern* względem wykonania tego posagu.

Za podstawę tej ugody wzięto szkic wykonany już w r. 1848 przez tego artystę. Posąg konny będzie w wysokości 19 do 20 stóp, postument zaś w wysokości 24 stóp, a to w ten spo-

sób, że modelowanie w glinie ma być skończone po rok 1855, a wykonanie w brązie po rok 1858.

Do wykonania monumentu pozwolono artyście założyć warsztat w c. k. ludwisarni artylerji.

Dla czuwania nad wykonaniem pomnika w artystycznym względzie, mianowano z najwyższego rozkazu nieustający komitet, złożony z prezydującego hrabi Franciszka *Thun* i dwóch członków: dyrektora c. k. akademii pięknych kunsztów pana *Ruben* i architektki, tudzież profesora *van der Nül*.

(W. Z.)

(Lit. „koresp. austr.“ o politycznej i sądowej organizacyi Węgier.)

I.

Najwyższe postanowienia względem polityczno-sądowej organizacyi królestwa Węgier zostały już ogłoszone. Na mocy tych postanowień ustanawia się urządzenie i urzędowy zakres Namiestnictwa, władz komitatowych, sądów okręgowych (*Stuhlrichterämter*) a stosownie do tego także władz sądowych.

Namiestnictwo będzie przeto najwyższą polityczną władzą administracyjną w Węgrzech; dla regularnego i spieszego toku spraw podzielone jest namiestnictwo na pięć oddziałów czyli sekcji, z których każda ustanowiona jest jako polityczna władza krajowa dla pewnego okręgu administracyjnego zastosowanego w odgraniczeniu swojemu ile możności do teraźniejszych dystryktów rządowych, i wykonywa czynności urzędowe należące do Namiestnictwa. Każdemu oddziałowi namiestnictwa podległe są polityczne władze komitatowe i wszystkie władze, urzęda, inne organa i zakłady publiczne, istniejące w obwodzie administracyjnym tej władzy krajowej. Na czele Namiestnictwa podzielonego w ten sposób dla wielkiej rozległości kraju i dla łatwiejszego przeglądu spraw, stoi Namiestnik jako wojskowy i cywilny gubernator; załatwia sprawy powierzone jego osobistemu działaniu przez Jego Cesarską Mość albo przez odnośne ministerja i przyduje według potrzeby w każdym z przynależnych oddziałów namiestnictwa. Do niego należy najwyższa dyrekcya politycyi w kraju, tudzież ogłaszanie ustaw i najwyższych rozporządzeń. Wydawane od niego rozporządzenia odnoszące się do całego kraju, mają być opatrzone jego podpisem, jeżeli się zaś odnoszą do jednego z obwodów administracyjnych, wtedy podpisane być mają z jego polecenia przez przełożonego w odnośnym oddziale namiestnictwa. Do Namiestnika należy także najwyższa dyrekcya i nadzór spraw druku, stowarzyszeń, teatru, paszportów i obcych; równie jak pertraktacya i wnoszenie propozycyi względem nadawania stopni szlachectwa, orderów, tytułów, odznaczeń, względem zakładania fideikomiszów i nadawania przywilejów księgarskich i upoważnień drukarskich. Ze względu na wyznania należą do zakresu władzy namiestnika sprawy dotyczące się zasadniczych skutków wynikających ze stosunku kościoła do państwa, albo ze stanowiska wyznań względem siebie; namiestnik daje także zdanie swoje, gdy idzie o obsadzenie biskupstw lub nadanie innych wysokich godności duchownych. Względem obsadzenia posad wiceprezydentów, radców nadwornych i radców namiestnictwa w oddziałach, podaje Namiestnik propozycje do ministra spraw wewnętrznych, obsadza na propozycje przynależnych politycznych władz krajowych, jeżeli mianowanie nie jest zastrzeżone wyższej decyzji, wszystkie inne posady służbowe należące do etatu urzędników Namiestnictwa, posady sekretarzy komitatowych, posady urzędnicze innych politycznych gałęzi służbowych, urzęda lub inne instytuta, jeżeli płaca nieprzewyższa 400 złr. m. k.

Na czele każdego z wspomnianych oddziałów namiestnictwa będzie jeden wiceprezydent namiestnictwa. Urzędowy zakres działania wyznaczony mu jest jako przełożonemu politycznej władzy krajowej w pewnym obwodzie administracyjnym; w nieobecności Namiestnika przyduje w przynależnym oddziale. Mianuje służbę w swoim oddziale i obsadza urzęda komitatowe w miarę przeznaczenia przynależnych posad, albo podaje propozycje obsadzenia do Namiestnika.

Każdy oddział namiestnictwa czuwać ma usilnie nad ścisłem przestrzeganiem i wykonywaniem ustaw i przepisów w swoim obwodzie administracyjnym. Decyduje jako wyższa instancya w wszystkich sprawach wchodzących w jego zakres działania, jeżeli pierwsza decyzya wyszła od podrzędnej władzy. Do oddziałów namiestnictwa należy nadzór nad domami karnemi, domami poprawy, zakładami dobroczynności i publicznego użytku, do nich należy dyrekcya i nadzorowanie spraw gminnych; pod względem spraw duchownych należy do oddziałów namiestnictwa w porozumieniu z ordynaryatem, obsadzanie probostw i patronatów monarchycznych lub należących do funduszu religijnego z dochodami nieprzewyższającami

rocznie tysiąc reńskich; z wyjątkiem beneficjów kuratorskich (Curatbeneficien) na dobrach kameralnych i funduszowych, zostających pod administracją finansów. Jeżeli beneficjum przynosi znaczniejsze dochody, lub jeżeli oddział namiestnictwa nie uzna za stosowne potwierdzić propozycję ordynaryatu, wtedy sprawa ta podana być ma do Namiestnika, który ją podaje do decyzji ministerstwa wyznań; dalej należy do oddziałów namiestnictwa decydowanie w zażaleniach ze strony narzeczonych przeciw wzbronieniu ślubu, pozwolenie przeniesienia parafii pojedynczych włości, udzielanie dyspenzy od przeszkód w zawarciu małżeństwa i od prawnego terminu wdowiego, pozwolenie budowy kościołów, plebanii i szkół, jeżeli kwota wyznaczona na te budowle ze skarbu państwa lub z publicznych funduszy nie przewyższa sumy 3000 złr. Oddział namiestnictwa zawiaduje w swoim obwodzie administracyjnym sprawami nauk, i wykonywa prawo nadzoru nad wszystkimi zakładami cywilnymi, naukowymi i wychowawczymi. W sprawach handlowych i przemysłowych należy do oddziałów namiestnictwa z ściśłym zachowaniem istniejących przepisów: udzielanie upoważnień dla fabryk krajowych, dla aptek i profesji chirurgicznych, tudzież dla peryodycznych przedsiębiorstw transportu i przyzwolenie odbywania jarmarków. Nakoniec nadzoruje oddział w swoim obwodzie służbę budowniczą, jak dalece jej czynności wchodzą w zakres namiestnictwa, a nie należą bezpośrednio do zakresu działania władz finansowych, i dyryguje administracyjnymi czynnościami urzędowymi tej gałęzi służby publicznej.

Ze względu na najwyższe postanowienia względem zakresu urzędowego władz komitatowych, okręgowych (*Stuhlrichteramt*) i władz sądowych, których organizacja zastosowana jest do urzędów politycznych, podamy w następnych numerach odnośne wyciągi i w końcu najwyższe przepisy względem przeprowadzenia tych postanowień.

(Wiadomości potoczne z Wiednia.)

Wiedeń, 19. stycznia. Według nowego urządzenia w wydawaniu rządowych dzienników ustaw państwa, tłumaczony będzie oryginalny tekst na różne języki krajowe tymczasowie w biurze redakcyjnym w Wiedniu, i wszystkim namiestnictwom przesłany do druku, przezo się nie tylko większy pospiech w publikacji ustaw, ale nawet zmniejszenie dotychczasowych kosztów uzyska.

— Dnia 1. lutego odbędzie się ośmnaste losowanie seryi uskutecznionej przez wexlowe domy Arnstein i Eskeles, Geymüller, Rothschild i Sina c. k. pożyczki państwa z roku 1834 w kwocie 25 milionów. Do roku 1860 będzie ta pożyczka zupełnie umorzona.

— Na mocy nowego patentu o domokrażstwie nakazano zwierzchnościom we wszystkich targowicach i miastach monarchii widymować każdą razą urzędownie książki domokrażców, gdy przez te miejsca przechodzą, i przedsiębrać ten urzędowy akt bez wszelkiej zwłoki, jeżeli się przeciw prawdziwości dokumentu lub przeciw osobom jako wątpliwość lub podejrzenie nie okaże.

— Wiceprezydent senatu montenegryńskiego i stryj księcia Danily, p. Jerzy Petrovich, przybył do Wiednia. (Ll.)

— Według postanowień najwyższego patentu z 21. marca 1818 odbędzie się dnia 1. lutego b. r. o dziesiątej godzinie przed południem w wyznaczonym na to lokalu w domu bankowym w Singerstrasse uzupełniające losowanie dawniejszego długu państwa.

Zaraz po tem ciągnięciu będzie przedsięwzięte ośmnaste losowanie seryi pożyczki z roku 1834. (W. Z.)

— Ponieważ wszystkie z różnych stron nadesłane wiadomości dystryktowe wyrażają się w sposób zaspokajający o panującym na Wołoszczyźnie stanie zdrowia tak między ludźmi jak zwierzętami domowymi, więc ze względu na stosunki handlu i komunikacji istniejąca w Siedmiogrodzie przeciw Wołoszczyźnie dla spędu rogatego bydła dziesięcio-dniową kontumację zmniejszono na pięciodniową obserwację z przestrzeganiem przepisów czyszczenia, jakie dla wprowadzania surowych skór bydłowych i okrawków w regulaminie policji są zawarte.

Ku Multanom zaś pozostanie ciągle dwudziesto-dniowa kontumacja dla spędu rogatego bydła do Siedmiogrodu z dotychczasowymi przepisami czyszczenia; gdyż zaraza na bydło wyrządza tam ciągle wielkie spustoszenia, zwłaszcza w okolicach wyższych Multan, mianowicie w części leżącej wzdłuż granicy Bukowińskiej. (W. L.)

(Kurs wiedeński z 22. stycznia.)

Obligacje długu państwa 5% 94³/₁₆; 4¹/₂% 84⁵/₈; 4% —; 4% z r. 1850 92¹/₄; wylosowane 3% —. Losy z r. 1834 224¹/₂; z r. 1839 139. Wied. miejsko bank. — Akcje bankowe 1355. Akcje kolei półn. 2397¹/₂. Głognickiej kolei żelaznej —. Odenburskie —. Budwejskie —. Dunajskiej żeglugi parowej 743. Lloyd —.

Anglia.

(Najnowsze wiadomości z posiadłości angielskich w Indyach wschodnich.)

Londyn, 16go stycznia. Według najnowszych doniesień z Indyi Wschodnich należy sądzić, że z powtórkiem zdobyciem Pegu ukończono tą razą zaczepne operacje na widowni boju w Birma, i chodzi teraz już tylko o to, ażeby krainy przeznaczone do stanowczego wcielenia do kolonialnego wschodnio-indyjskiego państwa i tak już ogromnego, a mianowicie krainy Pegu i Prome oczyścić z ostatnich żywiołów nieprzyjacielskich, i nadać tam trwałą podstawę zwierzchnictwa angielskiemu. Naczelnym kierunkiem organizacji nowo wcielonych krain poruczonego kapitanowi Phayre, i wydano już razem rozkaz do zrekrutowania jednego pułku z samych krajowców. Zresztą panuje wielka niechęć w całych Indyach Wschodnich, szcze-

gólnie zaś ze strony klasy panującej, z przyczyny nakazanego z Anglii zatrzymania krain pomienionych a co według powszechnego zdania wywołać musi najdalej za pięć lat nową walkę, i zarzucają generałowi Godwin, że nie wypowiedział kolegium wschodnio-indyjskiej kontroli posłuszeństwa, lub nie złożył szpady swojej. Jakoż potąd jeszcze utrzymują, że mogły i powinny się cofnąć z Pegu do Rangun na Umerapura. Zarazy i złe zaopatrzenie wojska wyrządziły większą szkodę niż oręż nieprzyjaciela, a najlepszym tego dowodem jest to, że z załogi 1400 żołnierza w Martaban leży 870 chorych na febrę w szpitalu.

(Pr. Ztg.)

Francya.

(Dekrety Cesarskie.)

Paryż, 16go stycznia. Cesarskim dekretem w dzisiejszym „*Monitorze*“ nakazano nową złożyć przysięgę wszystkim oficerom i urzędnikom departamentu wojny i marynarki według zmienionej formuły: „Przysięgam posłuszeństwo i wierność Cesarzowi.“ Do tego rozporządzenia dodano tę uwagę, że odmówienie przysięgi po- ciąga dymisyę za sobą.

Drugim dekretem dano także zakładom marynarki nazwę: „cesarskich.“

(Pr. Ztg.)

(Nowo przedłożony budżet na rok 1854. — Wrażenie wywołane między urzędnikami ustawą o pensjach. — Organizacja pułku gwidów. — Modły publiczne w diecezyi Nantes. — Wiadomości z wyspy Bourbon.)

Paryż, 17go stycznia. O szczegółach nowo przedłożonego budżetu na rok 1854 wiadomo tylko tyle, że zmniejszenie wydatków nastąpiło jedynie w przedmiotach bardzo małej wagi, gdy tymczasem rubryki wydatków powiększono we wszystkich departamentach. Tajne wydatki ministerjum spraw zewnętrznych powiększono o 50,000 franków, a koszta służby kurierskiej oznaczono na 260,000 franków. Kredyt dla departamentu oświecenia powiększono o 200,000 franków jako dodatek do kasy dla wypłaty pensji, co mianowicie odnosi się do obliczenia pensji nauczycieli szkolnych.

— Słychać, że klasa urzędników spogląda niechętnie na ustawę o pensji, nak któremi teraz właśnie toczą się debaty. Dla uzyskania pensji potrzeba będzie według tego najmniej lat dwadzieścia służby. Potąd przychodzili adwokaci starsi do posad magistratualnych, lecz jeżeli się pomieniony projekt utrzyma, tedy na przyszłość utraciło-by bardzo wielu z nich wszelką nadzieję otrzymania pensji.

— Organizacja pułku gwidów postępuje spieszenie. Wszyscy bez wyjątku oficerowie mieszkać mają w szkole wojskowej.

— Biskup w *Nantes* polecił w swojej diecezyi odprawiać modły publiczne dla uproszenia u Boga pomyślnej pogody dla zasiewów i płodów ziemnych.

— Z wyspy Bourbon nadeszły sprawozdania do końca października. Prawo ściągania obcych robotników odjęto przedsiębiorcom prywatnym, i oddano rzecz tę pod bezpośredni dozór rządu. (P. Z.)

Niemce.

(C. k. austriackie poselstwo przy związku niemieckim.)

Frankfurt, dnia 14. stycznia. „*Pr. Zeitung*“ zawiera historyczny pogląd na dotychczasowe obsadzenie austriackiego prezydialnego poselstwa przy związku niemieckim w Frankfurcie. Pierwszy, który tę posadę piastował, był rzeczywisty tajny radca hrabia Buol-Schauenstein, ojciec teraźniejszego ministra spraw zagranicznych. Urzędowanie jego trwało od 1go października 1816 aż do marca 1823, a zatem 6¹/₂ lat; po nim nastąpił hrabia Münch-Bellinghausen, który namienioną posadę aż do końca października 1848, a zatem niemal 26 lat piastował. Podczas odroczenia zgromadzenia związkowego sejm u roku 1847 na 1848 udał się do Wiednia, a że sesye związkowego zgromadzenia rozpoczęły się znowu w styczniu, substytuował królewsko-pruskiego posła hrabię Dönhoff. Po odwołaniu go, zajął jego miejsce rzeczywisty tajny radca hrabia Colredo-Wallsee z końcem marca do 19. maja 1848, a zatem tylko na półtora miesiąca. Nie wiele dłużej pozostał jego następeca, apelacyjny radca Schmerling, którego urzędowanie trwało tylko do 12. lipca 1848. Za powtórkiem otworzeniem związkowego sejm u w maju 1851 piastował tę posadę rzeczywisty tajny radca hrabia Thun, na którą wreszcie dnia 2. stycznia b. r. barona Prokesch powołano. (P. Z.)

(Nowa ustawa wyborowa w księstwie Sondershausen.)

Z Thuryngii, 16. stycznia. Donoszę panu, pisze korespondent dziennika „*Preus. Ztg.*“, o ważnym legislacyjnym akcie w jednym z naszych państw, mianowicie o nowej wyborczej ustawie w księstwie *Sondershausen* w miejsce demokratycznej z roku 1848. Postanowienia nowej z reprezentacją kraju połączonej ustawy są następujące:

Sejm składa się z czterech dożywotnie mianowanych członków, pięciu deputowanych opłacających najwyższy podatek i z dziesięciu deputowanych z wyborów powszechnych. — Wybór deputowanych następuje każdą razą po czterech latach. — Osoby, piastujące urząd publiczny, mogą być obrane z wyjątkiem ministrów i urzędników ministerjalnych. Z każdej części kraju będą mianowani dożywotnie dwaj członkowie sejm u. Książę proponuje przyszłemu sejm uowi sześciu urzędników kategorii niższej i sześciu kategorii wyższej, a mianowicie po dwóch kandydatów do wyboru. Między zaproponowanymi nie będą się znajdować ani czynni urzędnicy państwa i dworu, tudzież oficerowie, ani dzierżawcy dóbr kameralnych. Po wystąpieniu jednego z czterech dożywotnie mianowanych członków sejm u

zapropnuje mu książe trzech kandydatów tej części kraju, do której występujący członek należał. W każdym z pięciu okręgów administracyjnych obierają uprawnieni do głosowania obywatele, opłacający największe podatki, jednego deputowanego. Każdy z pięciu okręgów administracyjnych ma posłać dwóch deputowanych obranych wśród powszechnych wyborów. Wyłączeni z list wyborczych są ci, którzy mają płacić zaległe stałe podatki. (P. Z.)

(Kurs giełdy frankfurtskiej z 19. stycznia.)

Metal. austr. 5 $\frac{1}{2}$ —; 4 $\frac{1}{2}$ 77 $\frac{1}{2}$. Akeye bank. 1335. Sardynskie —. Hiszpańskie 42 $\frac{5}{8}$. Wiedeńskie 110. Losy z r. 1834 —. 1839 r. —.

Prusy.

(Sprawy komisji izby drugiej mianowanej dla propozycji Waldbotta.)

Berlin, 18. stycznia. Mianowana w izbie drugiej komisja dla rozpoznania propozycji *Waldbotta* przeciw dekretem ministerjalnym względem misji Jezuitów i względem uczęszczania do zakładów Jezuitów i t. d., wydała nareszcie decyzję. Referent deputowany *Gerlach* zaproponował był motywowany porządek dzienny, zmierzający do tego, że katolicki kościół posiada wprawdzie prawa, o które się upomina, ale że te prawa przez wymienione dekreta ministerjalne nie są bynajmniej naruszone. Również deputowany *Mathis* zaproponował motywowany porządek dzienny, który pierwszy dekret gani a drugi usprawiedliwia. Na wczorajszym konkluzyjnym posiedzeniu komisji cofnął deputowany *Gerlach* swoją propozycję i zaproponował pojedynczy porządek dzienny, dlatego, iż to, co miały przywieść do skutku przytoczone przez niego motywa, to jest: ustalenie prawdziwego znaczenia dekretów i uznanie praw katolickiego kościoła, uskuteczniły już oświadczenia panów ministrów. Pojem odrzuceniu propozycji *Waldbotta* przyjęto przejściem do pojedynczego dziennego porządku wniosek deputowanego *Gerlach* 10 głosami przeciw 4, a komisja obrala jednogłośnie tego deputowanego także referentem dla samej izby. (W. Z.)

(Kurs giełdy berlińskiej z 19. stycznia.)

Dobrowolna pożyczka 5 $\frac{1}{2}$ 101 $\frac{3}{4}$ p. 4 $\frac{1}{2}$ 102 $\frac{3}{4}$. 4 $\frac{1}{2}$ 102 $\frac{3}{4}$ z r. 1852 102 $\frac{3}{4}$. Obligacje długu państwa 94 $\frac{1}{2}$. Akeye bank. 110 $\frac{1}{2}$ l. Pol. listy zastawne —; nowe 94 $\frac{1}{2}$; Pol. 500 l. 92 $\frac{3}{4}$; 300 l. —. Frydrychsdyry 13 $\frac{1}{2}$. Inne złoto za 5 tal. 10 $\frac{7}{8}$. Austr. banknoty. 94 $\frac{1}{2}$.

Rosya.

(Stóletni jubileusz korpusu kadetów okrętowych.)

Petersburg, 5. stycznia. Dnia 27go grudnia odbył się tu stóletni jubileusz korpusu kadetów okrętowych, który według wyrażenia się dziennika „*Invalida Rosyjski*“ usposobił dla służby Cesarza i ojczyzny tyle generacji godnych oficerów, dzielnych marynarzy i tak wielką liczbę mężów znakomitych we wszystkich wydziałach służby. Uroczystość ta trwała przez trzy dni. Najprzód, w niedzielę 26. grudnia, odbyła się w pałacu zimowym ceremonia nadania nowej chorągwi korpusowi kadetów morskich. Następnie, w poniedziałek 27go przystąpiono do uroczystego aktu poświęcenia tej chorągwi w sali korpusu, w przytomności J. M. Cesarza, J. cesarzew. M. M. następcy tronu, wielkiej księżny Cesarewny, wielkich książąt Mikołaja, Alexandra, Włodzimirza i Alexego Alexandrowiczów, dostojnego szefa korpusu kadetów morskich w. księcia Konstantego, w. księżny Alexandry, w. księcia Mikołaja Konstantynowicza, wielkich książąt Mikołaja i Michała Mikołajewiczów, tudzież w przytomności licznej wojskowości wyższych stopni, członków korpusu dyplomatycznego i zgromadzonych w Petersburgu admirałów, a wkońcu sztabowych i wyższych oficerów wychowanych w zakładzie korpusu morskich kadetów. Chorągiew poświęcał metropolita z Nowgoroda i Petersburga, Nikanor, w asystencji duchowieństwa nadwornego. Tegoż dnia zaszczycono obecnych w Petersburgu dawniejszych wychowawców korpusu kadetów morskich, zostających tak w służbie wojskowej jak i cywilnej, tudzież dymisjonowanych i kadetów — zaproszeniem na ucztę w pałacu zimowym. Wieczór dano dla nich w teatrze Alexandryjskim przedstawienie sceniczne, stóśowne do tej uroczystości. Nazajutrz, we wtorek, 28go grudnia dano bal w zakładzie korpusu kadetów morskich przy rzesistem oświetleniu i odgłosie trzech band muzycznych. Bal ten zaszczyli obecnością swoją J. M. cesarzew. M. M. wielki książę Konstanty, wielka księżna Alexandra i książę Oldenburgski. W obydwóch wieczorach, w poniedziałek i we wtorek, oświetlono rzesisto gmach korpusu kadetów morskich. (P. Z.)

Egipt.

(Pomyślny stan spraw c. k. austriackiego konsulatu w Sudanie.)

Alexandrya, 4. stycznia. Według doniesień z Chartum wiodą się jak najpomyślniej interesa c. k. austr. konsulatu w Sudanie, tudzież centralno-afrykańskiej misji katolickiej zostającej pod opieką austriacką.

Konzul Dr. Reitz, który niedawno powrócił z Wadi-Halfa, dokąd odprowadzał zbiór żywych zwierząt przeznaczony do cesarskiej menażeryi w Schönbrunnie (i przy której sposobności przebył odwrotnie z łodzią swoją wszystkie katarakty Nilu), zostaje z nowym gubernatorem jeneralnym Izmaelem Basza w jak najlepszych stosunkach przyjaźni, i jest u wszystkich władz Sudanu w największym poważaniu.

Gazeta Tryestyńska zawiera następujące uwiadomienie wyjęte świeżo z pisma przesłanego z Chartum:

„...Przed powrotem swoim z Wadi-Halfa do stolicy Sudanu odwiedził konsul nasz Dr. Reitz na okręcie misyonarskim „*Stella matutina*“ apostolskiego pro-wikaryusza Dr. Knoblerch mieszkającego w tem miejscu, gdzie się zchodzą obiedwie rzeki, biała i nie-

bieska. — Część Europejczyków zamieszkałych w Chartum, dowiedziawszy się o jego przybyciu, przybyła tam dla jego powitania.

Wkrótce też nadjechał nowy gubernator jeneralny Izmael Basza w swojej Dahabia i w towarzystwie mudira, kilku Pejisów i z banda muzyczna.

Na powitanie jego dano z okrętu „*Stella matutina*“ kilka wystrzałów działowych, poczem dr. Reitz wsiadł razem z Drem. Knoblerch do swojej barki, i odpłynął z biegiem rzeki niebieskiej ku zachodniemu brzegowi rzeki Bahr-el-abiad. Po odbytej przejazdce rzecznej dosiedli następnie wierzchowców. i w towarzystwie Baszy odbyli wjazd swój do Chartum, poczem udali się na ucztę wieczorną do Izmaela Baszy.

Dni następne przeszły według tutejszego obyczaju na przyjmowaniu wizyt od wszystkich wyższych urzędników i osób konsularnej opiece poruczonych, stanu kupieckiego, koptyckiego chrześcijaństwa, przywódców arabskich i t. d.

Widoczna i powszechna radość tak wyższych urzędników tureckich jako i innych licznych mieszkańców względem powrotu konsula, musiała mu być bardzo przyjemną, bowiem można było łatwo wnosić z tego, z jakim udziałem zapatrywano się na niebezpieczną żeglugę jego wodospadami Nilu, i z jakim utęsknieniem oczekiwano go z powrotem jako obrońcę powszechnych interesów, zwłaszcza że rozmaici urzędnicy i korporacje, tudzież cały stan kupiecki i pokolenia arabskie obiecują sobie, że obecność jego w Chartum i pożyteczne usiłowania nie zostaną bez znacznego wpływu na postanowienia nowego Baszy, i wypadną dla nich z korzyścią.

Dnia 18. października przedstawił się Dr. Reitz urzędownie Baszy, który go przyjął z dawną uprzejmością, zamawiając sobie oraz częste jego odwiedziny, i jako obznajomionego dokładnie ze stosunkami krajowemi zasięgał zdania i rady jego co do rozmaitych politycznych, statystycznych i administracyjnych stosunków. W kilka dni później oddał mu Basza z całą swiłą swoją, rewizytę w zabudowaniu konsularnem. — Z otwartości, z jaką Basza nawet w przytomności innych osób wyrażał się wobec Dr. Reitz o planach swoich względem przyszłych ulepszeń, wnoszą powszechnie, że zamysłła szczerze o utrzymaniu pomyślnych stosunków w Sudanie. Rzecz tę zdaje się potwierdzać także i własne jego oświadczenie się, jakie przed kilkoma dniami miał konsulowi uczynić: „Jestem całkiem niezawisły; niemam żadnych dzieci, o których przyszłość musiałbym się troszczyć, i dlatego też nie potrzebuję zgromadzać skarbów, prace moje i usiłowania w Sudanie dążyć będą jedynie do zjednania sobie życzliwości mego zwierzchnika Abbas-Baszy i słusznego uznania ze strony wszystkich dobrze myślących. Upraszam przeto W. Pana wspierać mnie w tem swoją przyjaźnią.“

Te więc jako i inne wobec konsula przy rozmaitych sposobnościach wyrażone godne wszelkiego szacunku zasady, jako niemniej wiele uprzejme a nawet serdeczne obchodzenie się w ogóle, zjednało mu już przychyłność mieszkańców.

Mudyrowie rozmaitych prowincyi Sudanu, a mianowicie z Chartum, Dongola, Berber, Sennaar i Kordofanu, tudzież wiele szechowie z Kababisz, Szukoryn, Abudezyn, Idris-Atlan, Arbab Mohamed, Abd-el-Kader i t. d. zjechali się tutaj dla załatwienia spraw swoich z rządem. — Dr. Reitz nie opuścił dobrej sposobności, by okazać tym gościom świetny wpływ swój także i na nowego Baszę i przyjaźne stosunki, w jakich z nim zostaje, a tem samem poprzeć interes i powagę c. k. austr. konsulatu w Sudanie. W tym zamiarze wyprawił dnia 4. listopada świetny festyn w Chartum. (Abbl. W. Z.)

Doniesienia z ostatniej poczty.

Opawa, 20. stycznia. Jego Eminencya najprzewielebniejszy kardynał książę biskup Wrocławski baron *Diepenbrock* umarł dzisiaj o god. 2. po północy w zamku Johannesberg.

Paryż, 19go stycznia. „*Patrie*“ donosi, że Cesarz ma się ożenić z księżniczką Theba, córką markizy Montijo i że oznajmi tę wiadomość wielkim korporacjom państwa d. 22. b. m. a uroczystość wesela odbędzie się d. 29. b. m. — „*Monitor*“ zawiera urzędowe potwierdzenie mianowania generała Allouveau de Montreal w miejsce generała Gemeau; następnie dekret mianujący komisarzy policyjnych dla wszystkich kantonów w liczbie 738.

Paryż, 20. stycznia. Według dzisiejszego „*Monitora*“ zbiorą się biura ciała prawodawczego i rady państwa w przyszłą sobotę w Tuileryach, gdzie ich Cesarz uwiadomi o swoim małżeństwie.

Berlin, 20. stycznia. Na dzisiejszym posiedzeniu izby drugiej przedłożył minister handlu nanowo wniesiony na poprzedzającym posiedzeniu ale niezafatwiony projekt względem opodatkowania kolei żelaznych.

Z Tryestu donoszą pod d. 21. stycznia. Dnia 12. b. m. wkroczyły wojska tureckie do montenegrzyńskich nahii Reiska i Czernizza. Około 15. b. m. miała się odbyć stanowcza operacja o której jednak doniesienia *Gazety Tryestyńskiej* są rozmaite. Według jednego mieli Turcy szturmem zdobyć Grahowo i zagrażali wzięciem miasta Cet-higne. Zwykły zaś korespondent wspomnianej gazety donosi, że 15. b. m. uderzyła silna armia turecka na Montenegro, ale została odparta. Dnia 17. b. m. miał być atak ponowiony, ale rezultat jeszcze nie wiadomy. Dystrykta hercegowińskie: Lubine, Kulasin, Zupanis, Ikka, Zubrze i Kruseevie oświadczyły się za Czernogórcami. Na rozkaz ze strony Omera Baszy względem przygotowania kwater dla wojska tureckiego odpowiedział wojewoda z Grahowo Jakob Wujatich atakiem wykonanym na czele 1000 ludzi w dystrykcie Banjani. (Lit. kor. austr.)

Wiadomości handlowe.

(Ceny targowe w obwodzie Kołomyjskim.)

Kołomyja. 7. stycznia. Według doniesień handlowych sprzedawano w drugiej połowie zeszłego miesiąca na targach w Kołomyi, Kuttach, Sniatynie i Obertynie w przecięciu korzec pszenicy po 5r. 48k.—6r.20k.—5r.24k.—6r.; żyta 4r.48k.—4r.30k.—4r.48k.—4r.; jęczmienia 2r.57k.—3r.20k.—4r.35k.—4r.; owsa 1r.57k.—2r.18k.—2r.8k.—2r.; hreczki 3r.12k.—3r.30k.—0—4r.; kukurudzy 4r.—3r.52k.—3r.6k.—4r.; kartofli 3r.24k.—2r.30k.—0—0. Cetnar siana kosztował 44k.—1r.24k.—48k.—40k.; wełny 95r.—30r.—0—0; nasienia konicza tylko w Kołomyi 40r. Sąg drzewa twardego 6r.—6r.—8r.44k.—4r., miękkiego 3r.36k.—5r.45k.—0—0. Za funt mięsa wołowego płacono $2\frac{1}{5}$ k.— $3\frac{1}{5}$ k.— $3\frac{2}{5}$ k.— $3\frac{3}{5}$ k. i za garniec okowity 1r.30k.—1r.40k.—1r.28k.—1r.20k. mon. konw.

(Handel zbożem.)

Gdańsk. 13. stycznia. Najnowsze wiadomości Londyńskie donoszą, że po małych przymrozkach znów w całej Anglii i Szkocji wilgotne i dżdżyste powietrze. Na targi przybywa tylko krajowe ziarno w złej kondycji, w części porośnięte. W zagranicznej pszenicy żadnej nie notowano zmiany.

Krótko trzymające przymrozki nieosuszyły pól, których miejscami całe przestrzenie zalane, i pod wiosenay siew trudno ziemię uprawiać. Stan tak ciągle wilgotny niepodobna żeby nie wywarł wpływu na produkcję i ceny w kraju. Utrzymują, że niezadługo głośniejsze będą skargi, bo już dziś w wielu miejscach wymokłe siewy ozime pewną obawę wzbudzają.

W ciągu tygodnia dostawiono do Londynu:

Pszen., jęcz., siodu, owsa, żyta, bobu, grochu, wyki, s. ln. i rzep.
z kraju 6107 11030 — 3601 — 1530 —
z zagran. 5020 — — 51 — 2742 — 927

Maki z kraju cent. 31967 $\frac{1}{2}$, z zagranicy 16,676.

Na francuskich i belgijskich targach we względzie cen żadna niezaszła zmiana.

W Amsterdamie kupowano wiele na angielski rachunek, z którego powodu ceny się podniosły.

Na naszej giełdzie znaczne robiono interesa na dostawę wiosenną. Około 600 łasztów pszenicy w ten sposób sprzedano. Pszenicy z wagą 130 $\frac{1}{2}$ funtów miano skontaktować po 507 $\frac{1}{2}$ guld., z wagą 132 $\frac{1}{2}$ po 545 guld. Ze spichrzy zeszło również w tych dniach po niewiadomej cenie 600 łasztów.

W ciągu tygodnia sprzedano pszenicy z wody 56 łasztów.

Płacono za łaszt pszenicy z wody. za korzec

Wagi funt. hol.	guld.	r. śr. k.	r. śr. k.
126 $\frac{7}{8}$ — 127	425 — 490	4 89 $\frac{1}{2}$ —	5 47 $\frac{1}{2}$
128 $\frac{9}{16}$ — 129 $\frac{30}{64}$	495 — 500	5 56 —	6 64
130 — 133	505 — 550	5 66 $\frac{1}{2}$ —	6 20 $\frac{1}{2}$

Przez Toruń nic nie przeszło.

Czas ciepły, deszcz ulewny i drogi nieprzebyte.

Wysokość wody w Toruniu 2 stopy cali 10.

Kursa zamian. Londyn 102 $\frac{1}{2}$, Hamburg 45 $\frac{1}{2}$, Amsterdam 102, Warszawa 99.

Makowski, Kendzior & Comp.
(Koresp. handl.)

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 22. stycznia.

P. Hieronim Łodyński, z Milatyna.

Dnia 23. stycznia.

P. Nowakowski Henryk, z Przybyszówki.

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 22. stycznia.

Hr. Dzierżuszycki Kazimierz, do Niesluchowa. — Hr. Lanckoroński Stanisław, do Rawy.

Dnia 23. stycznia.

P. Rotter Józef, c. k. komisarz wojenny, do Przemysła.

Kurs lwowski.

Dnia 22—23. stycznia.

	gotówka		towarem	
	zlr.	kr.	zlr.	kr.
Dukat holenderski m. k.	5	6	5	10
Dukat cesarski " "	5	10	5	14
Półimperyal zł. rosyjski " "	9	7	9	11
Rubel srebrny rosyjski " "	1	46	1	47
Talar pruski " "	1	37	1	39
Polski kurant i pięciozłotówka " "	1	17	1	19
Galicyskie listy zastawne za 100 zlr. " "	91	40	92	—

Kurs listów zastawnych w gal. stan. Instytucie kredytowym.

Dnia 22. stycznia 1853.

	zlr.	kr.
Kupiono prócz kuponów 100 po m. k.	—	—
Przedano " " 100 po " "	—	—
Dawano " " za 100 " "	—	—
Ządano " " za 100 " "	—	—

(Kurs wekslowy wiedeński z 22. stycznia.)

Amsterdam l. 2. m. — Augsburg 110 l. uso. Frankfurt 109 l. 2. m. Genua — p. 2. m. Hamburg 162 $\frac{1}{2}$ l. 2. m. Liwerna — p. 2. m. Londyn 10.48. l. 3. m. Medyolan 109 $\frac{1}{4}$. Marsylia 128 $\frac{1}{4}$ l. Paryż 129 l. Bukareszt —. Konstantynopol —. Agio duk. ces. —. Pożyczka z r. 1851 5 $\frac{1}{2}$ % lit. A. 94 $\frac{5}{16}$ lit. B. —. Pożyczka z roku 1852 94 $\frac{3}{16}$ Lomb. —.

(Kurs pieniężny na giełdzie wiedeńskiej d. 21. stycznia o pół. do 2. popołudniu.)

Ces. dukatów stoplowanych agio 14 $\frac{3}{4}$ %. Ces. dukatów obrączkowych agio 14 $\frac{1}{4}$ %. Ros. imperyal 8.52. Srebra agio 8 $\frac{3}{4}$ gotówką.

Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie.

Dnia 22. i 23. stycznia.

Pora	Barometr w mierze wiedz. sprowadzony do 0° Reaum.	Stopień ciepła według Reaum.	Średni stan temperatury do g. 6 zr.	Kierunek i siła wiatru	Stan atmosfery
6 god. zran.	27 9 50	- 2°	0°	połud. _o	pochm. mgła
2 god. pop.	27 9 50	0°	- 2°	połud. _o	" ☉
10 god. wie.	27 9 36	- 1°		cicho	" mgła
6 god. zran.	27 9 00	+ 1°	+ 2,5°	południowy _o	pochm. mgła
2 god. pop.	27 9 30	+ 2,5°	+ 1°	połud.-wschodni	" dżdżysto
10 god. wie.	27 10 45	+ 1,5°		cicho	pochm.

TEATR.

Dziś: Dany będzie na korzyść szpitalu małych dzieci „Bal“ w sali reductowej. — Biletów dostać można w handlu F. Adamskiego. — Początek o god. 8.

Jutro: opera niemiecka „**Lucretia Borgia.**“

We Środę: Przed. polskie: „**Skąpiec.**“

W Piątek: „**Chłopi Arystokracji**“ na dochód Ubogich.

W niedzielę: d. 36. stycznia 1853 r. (na dochód Jp. Juli Pfeiffra, dyrektora teatru polskiego) przedstawiona będzie tragedya w 5ciu aktach z angielskiego *Szekspira* przełożona, p. n. „**Makbet.**“

W krótkim czasie dana będzie uwieczniona nagrodą w przekładzie Witalisa Smochowskiego komedya Scribego pod tytułem: „**Powiatki królowy Nawary.**“

Dnia 22go stycznia 1853 roku wyciągnięto w c. k. urzędzie loteryjnym Lwowskim następujące pięć liczb:

36. 43. 81. 22. 18.

Przyszłe ciągnięcia nastąpią dnia 5go i 19go lutego 1853 roku.

KRONIKA.

Doniesienia ze Stryjskiego z pierwszych dni bieżącego miesiąca przerażają pożarami. W przeciągu dni czterech w siedmiu miejscach ognie. W Hurui zgorzał folwark dworski, w Podhorcach kilka chałup z zagrodami, w Dulibach, Lubieńcach i Iwanówce popaliły się karczmy, w Strzałkowie probostwo i budynki gospodarskie, w Derszowie chałupa chłopska. Ognie te wszystkie wznicięją się wszędzie w nocy kiedy burza, zawsze od wiatru i w miejscach dla przypadku niedostępnych; wszelkie są zatem pozory, że tu wyraźnie złość sąsiedzka się przyczynia. W Strzałkowie spalił się dach na probostwie, rzeczy uratowano i złożono w budynkach gospodarskich; ale mimo wszelkiej ostrożności jak zwykle gdzie już nieszczęście było przestroga, pała się w tydzień potem i te budynki gospodarskie i rzeczy przed tygodniem uratowane, przytem obora, bydło,

stodoła i całe gumno z zasobami. Ostre śledztwo wykryło już bliższe poszlaki sprawców. W Podhorcach dziewczka jedna wydała własnego ojca; w Iwanówce, Lubieńcach już ma zwierchność na oku tych co się odgrzali zazdrością i nienawiścią, że się szynkarzowi karczma wiodła.

Zaprowadzono we Lwowie teraz czerwone lampy przed każdym domem Landwójtowskim i przed strażnicą korpusu pompierów, a to na przypadek potrzeby, ażeby w nocy niedługo szukać i w razie nagłym wprost do urzędu się udać i straż powołać wiedziało. Lampy, zapalają się zaraz ze zmrokiem i na całą noc bez względu czy księżyc świeci lub nie. Bardzo z wdzięcznością przyjęła publiczność to nowe urządzenie.